

Opinpolulle lisää tukea

Suvi Lindgren

Suomessa on edetty vaiheittain kohti kaikille yhteistä koulua. Tähän on tavoiteltu yleisellä oppivelvollisuudella sekä kouluintegraatiolla, jonka avulla on vähennetty erityisluokkaopetuksen tarvetta.

Uusin kehitysvaihe on inklusio, joka merkitsee yleisopetus- ja erityisopetusluokkien sulauttamista toisiinsa yhdeksi yhtenäiseksi kouluksi. Tavoitteena on, että kaikki oppilaat käyvät koulua yhdessä ja yhteinen opetus on järjestetty oppilaiden yksilöllisten edellytysten mukaisesti.

Myös Petäjaveden kouluilla ollaan toteuttamassa, ja on jo toteutettu, tämän suuntaista toimintaa.

Petäjävedellä ollaan erityisopetuksen muutoksessa ajoissa liikkeellä, sillä Opetushallituksen strategian mukaan inklusio-malli kouluissa otetaan käyttöön laajemmin vuon-

na 2010.

Alkava lukuvuosi onkin niin sanottu sisäänajovuosi ja tarkoitus on löytää Petäjaveden kouluihin parhaiten soveltuva malli eri tukitoimien järjestämiseksi. – Monesta asiasta on vielä vaikea sanoa, että näin tulee olemaan, sillä nyt tarkkailemme miten jatkossa toimitaan ja mihin suuntaan mennään, Yläasteen rehtori Heljä Nummela toteaa.

– Tavoitteena on, että jokainen oppilas saa tarvitsemaansa tukea. Päämäärinä on opinpolun tukeminen ja se, että opiskelu sujuisi kaikilta mahdollisimman hyvin.

Inklusiivinen kasvatus on kehittynyt tarpeesta saada kaikille oppilaille järjestetyksi joustavammin heidän yksilöllistä oppimistaan tukeva koulu.

Perustuslain mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti ja erilliskohdeltelu nähdään syrjintänä. Keskeistä muutoksessa ovat kaikkien oppilaiden

osallisuutta korostavat opiskelujärjestelyt.

Satsausta ajoissa

Kirkonkylän koulussa annetaan erityistä tukea myös luokkamuotoisesti. 1–2 –luokkalaisten joustoluokalla on tällä hetkellä seitsemän oppilasta ja kolme oppilasta opiskelee oman yksilöllisen suunnitelmansa mukaisesti YPRI-luokalla, joka syntyi kolmisen vuotta sitten lähikouluperiaatteella.

– Nämä pienryhmät tulevat jatkossakin säilymään jollakin tasolla ja niihin voi tulla oppilaita kunnan kaikkien alakoulujen koulupiireistä. Näidenkin pienryhmien oppilaat osallistuvat mahdollisuuksiensa mukaan yleisopetusluokkien oppitunneille tuetusti, Kirkonkylän koulun koulunjohtaja Timo Holm kertoo. Tavoitteena on, että joustoluokan oppilaat siirtyvät yleisopetuksen ryhmään viimeistään 3. luokalla.

Ylemmillä luokilla oppilaiden kotiluokkana on aina yleisopetuksen ryhmä, johon kohdennetaan eriasteisia tukitoimia kunakin oppilaan ja oppilasryhmän tarpeen mukaan. – Esimerkiksi erityisopettaja voi olla oppitunneilla mukana aineopettajan lisäksi antamassa samanaikaisopetusta, ja nyt haetaankin linjaa missä tarve on suurin, Nummela kertoo. – Kun oppilas on ollut yleisopetusluokassa tuetusti alakoulussa, yleensä hän pärjää samalla tavoin yläkoulussakin. Satsaus varsinkin varhaisessa vaiheessa on erittäin tärkeää ja alakoulu tuottaa tässä mielessä hyvin tulosta.

Tehostettua tukea

Inklusioon kuuluu, että opettajat ottavat entistä enemmän huomioon oppilaiden erilaisuuden räätälöimällä opetustaan oppilaiden tarpeita vastaaviksi. – Tuki alkaa siitä, että opettajat eriyttävät

opetustaan, Holm kertoo. Petäjävedellä opettajia perehdytetään eri tukitoimien tarpeen tunnistamiseen, tuen antamiseen ja yhteistyöhön koulutusten avulla.

– Tehostetun tuen antaminen edellyttää entistä laajempaa ja tiiviimpää yhteistyötä niin opettajien kesken, eri asiantuntijoiden kanssa kuin myös kodin ja koulun välillä.

– Uudenlainen yhteistoiminnallisuus antaa tukea myös opettajille, vaikka yhteistyön lisääntyminen on haastava muutos jo sinänsä, Holm lisää.

Oppimis-suunnitelma ennen siirtoa

Erityisopetus päätöksen tulee olla vuoden 2010 jälkeen nykyistä laajempi ja velvoittavampi, jolloin vanhemmat voivat paremmin ottaa kantaa lastaan koskeviin päätöksiin.

Opetushallituksen mukaan pelkkä ilmoitus erityisopetukseen siirrosta ei enää riitä, vaan päätöksestä tulee käydä ilmi esimerkiksi opetusryhmän koko ja tarvitseeko oppi-

las avustajaa tai oppimäärän räätälöintiä.

– Oppilaan opiskelua tulee tukea jo ennen siirtoa erityisopetukseen, Holm kertoo. – Oppilaalle tehdään tarvittaessa henkilökohtainen oppimissuunnitelma, jota voidaan toteuttaa joko yleisopetusryhmässä tai pienryhmässä. Erityisopettajat ovat tässä vaiheessa tärkeässä roolissa auttamassa luokan- ja aineopettajia oppilaan oppimisvaikeuksien tunnistamisessa ja erituumuotojen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

– Mikäli nämä tehostetut tukimuodot eivät ole riittäviä, voidaan oppilaalle tehdä määräaikainen siirto erityisopetukseen, jonka toteuttamisesta vastaa erityisopettaja.

Opetusministeriön tuella Petäjävedelle voitiin palkata yksi uusi erityisopettaja. Hänen toimipaikakseen tulivat Kirkonkylän koulu ja Yläaste. Samalla kunnassa jo aiemmin työskennelleiden erityisopettajien toimenkuviin tuli pieniä muutoksia. Petäjävedellä on yhteensä kuusi erityisopettajaa, ja tilanne on keskimääräisesti hyvä.